

LAI JAUNAIS MĀCĪBU GADS DROŠS ARĪ TIEŠSAISTĒ!

ZIŅU IZDEVUMS #60

ŠAJĀ IZDEVUMĀ

- Atpakaļ uz skolu #BackToSchool padomi bērniem un jauniešiem
- Nodarbību plāni skolēnu medijpratības prasmju pilnveidei
- Galda spēles par drošību internetā un medijpratību bērniem
- Sociālo tīklu drošības ceļvedis palīgs problēmsituācijās
- Padomi, kā neiekrist krāpnieciskās reklāmās 'Celeb bait' lamatās
- Ideju konkurss 9.-12. klasēm *Solve for tomorrow*
- bezmaksas semināri pieaugušajiem septembrī, oktobrī

ATPAKAĻ UZ SKOLU #BACKTOSCHOOL PADOMI BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM

Jaunais mācību gads ir klāt! Kā ierasts, vecākiem un bērniem aktuāli pārrunāt dažādus drošības jautājumus un noteikumus, jo bērni daudz laika pavadīs skolā un savās gaitās, aktivitātēs ārpus mājas. Drossinternets.lv aicina bērnu vecākus un skolotājus atgādināt bērniem par drošību internetā, lai veicinātu, ka bērni digitālajā vidē izturas atbildīgi pret savu drošību. Tas mazinās risku bērniem nonākt problēmsituācijās.

Sarunai ar bērnu un skolēniem noderēs Drossinternets.lv [atpakaļ uz skolu padomi](#), lai bērni rūpētos par savu drošību.

Interneta drošības ABC:

- A** – Neaizmirsti par drošu, atbildīgu un jēgpilnu interneta lietošanu!
- B** – Esi modrs un vērīgs, izvairies no apdraudējumiem un "nepatikamiem pārsteigumiem" internetā!
- C** – Pirms publicē, atceries – Tu esi tas, ko Tu dari! Arī internetā!

PADOMI ŠEIT >

#BackToSchool PADOMI

LAI AIZRAUJOŠS UN DROSS SKOLAS GADS ARĪ DIGITĀLAJĀ PASAULĒ!

Sarunai ar bērnu noderēs

- [7 padomi sarunai ar bērnu par drošību internetā](#)
- [30 riski un apdraudējumi internetā](#)
- [10 padomi tavai drošībai internetā](#)
- [Virtuālais restarts](#)

Bērniem drošākas viedierīces un interneta saturs

- [Padomi, iegādājoties bērnam viedtālruni](#)
- [Padomi drošākām mācībām tiešsaistē](#)
- [Bērniem nepatīkams saturs – kā rīkoties?](#)

Padomi piemēroti bērniem un jauniešiem

- [6 padomi "Tu esi Tas, ko Tu dari"](#)
- [Ekrānattēli bērnu un jauniešu viedierīcēm](#)

Drošākam kontam un drošībai sociālajos tīklos

- [Galvenie riski sociālajos tīklos](#)
- [Jautājumi, pirms publicē sociālajos tīklos](#)
- [Ja bērns lieto sociālos tīklus](#)
- [Aizsargā savu kontu ar 2FA](#)

Veidojot draudzības internetā, bērnam svarīgi zināt

- [Padomi bērniem, kā atpazīt bīstamu draudzību internetā](#)
- [Paštests interneta draudzībai](#)
- [sos.drossinternets.lv](#)

Bērna ekrānlaika uzraudzībai

- [Mans ekrāna laiks darba lapa](#)
- [Uzdevumi bērnam ekrāna laika iegūšanai](#)
- [Padomi ekrāna laika ierobežošanai](#)

Drošībai jābūt bērnu prioritātei, darbojoties arī internetā!

Lai drošs un veiksmīgs jaunais mācību gads skolēniem, viņu vecākiem un skolotājiem!

**JAUTĀ UN
ZIŅO MUMS!**

Jautā mums: info@drossinternets.lv | Ziņo par pārkāpumiem internetā:
zinojumi@drossinternets.lv vai caur Drossinternets.lv Ziņojumu formu
 Par izbraukuma nodarbībām skolās: nodarbibas@drossinternets.lv.

**Līdzfinansē
Eiropas Savienība**

NODARBĪBU PLĀNI SKOLĒNU MEDIJPRATĪBAS PRASMJU PILNVEIDEI

12 NODARBĪBU PLĀNI (40 MIN.) PAMATSKOLAI UN VIDUSSKOLAI SKOLĒNU MEDIJPRATĪBAS PRASMJU PILNVEIDEI

DROSSINTERNETS.LV

Akademie

Federal Foreign Office

Drossinternets.lv izstrādājis un aicina pedagogus izmantot **12 mācību stundu plānus**. Plāni sniegs ierosmi skolotājiem, kā dažādu mācību jomu ietvaros var tikt pilnveidota skolēnu medijpratība un kritiskā domāšana.

Vienlaikus darbs ar nodarbību plāniem klasēs aktualizēs interneta drošības jautājumus, ar bērniem pārrunājot riskus un apdraudējumus, kā arī sniedzot viņiem padomus, kā sevi pasargāt virtuālajā vidē.

Katrs nodarbības plāns ir veltīts kādas mācību jomas konkrētai tēmai, taču piedāvātās metodes un idejas var tikt izmantotas arī citos mācību priekšmetos.

Katrs nodarbības plāns ir **veidots 40 min. nodarbībai**, taču to var izvērst arī projekta darbā vai padziļināti izzināt ilgākā laika posmā.

Nodarbību plāni ietver šādas tēmas:

[Sociālo mediju algoritmi 9.-12. kl](#)

[Kritiskās domāšanas nozīme veselības jomā 10.-12. kl](#)

[Mediju loma sabiedrības uzskatu veidošanā sporta jomā 7.-12. kl](#)

[Mediju funkcijas 9.-12. kl](#)

[Domāšanas kļūdas 9.-12. kl](#)

[Fotogrāfiju analīze 10.-12. kl](#)

[Informācijas analīze 9.-12. kl](#)

[Vizuālā informācija 7.-12. kl](#)

[Digitālā labbūtība 9.-12. kl](#)

[Digitālā satura veidošana 9.-12. kl](#)

[Propagandas tehnikas 9.-12. kl](#)

[Kritiskās domāšanas attīstīšana 9.-12. kl](#)

NODARBĪBU PLĀNI ŠEIT >

**JAUTĀ UN
ZIŅO MUMS!**

Jautā mums: info@drossinternets.lv | Ziņojiet par pārkāpumiem internetā:
zinojumi@drossinternets.lv vai caur Drossinternets.lv Ziņojumu formu
Par izbraukuma nodarbībām skolās: nodarbibas@drossinternets.lv.

**Līdzfinansē
Eiropas Savienība**

GALDA SPĒĻU KOMPLEKTS PAR DROŠĪBU INTERNETĀ

Spēļu komplekts
medijpratības un
digitālās pratības
stiprināšanai
**BĒRNIEM UN
JAUNIEŠIEM**
Izdrukā, spēlē,
esi zinošs!

DROSSINTERNETS.LV

Aicinām skolas izmantot **galda spēļu komplektu bērniem un jauniešiem pamatskolas un vidusskolas vecumposmā medijpratības un digitālās pratības stiprināšanai**

Spēles un materiālus aicinām izmantot:

- Skolas pasākumos, klases saliedēšanas un citu skolas aktivitāšu ietvaros;
- Mācību stundu priekšmetos, klases audzināšanas un pagarināto grupu laikā;
- Pilsētas, reģiona un novada organizēto pasākumu bērniem un ģimenēm ietvaros.

Izvēlieties piemērotākos materiālus un izdrukāiet tos, rīkojiet sacensības vai plašākas aktivitātes.

Spēles iespējams spēlēt gan individuāli, gan mazākās un lielākās grupās.

Spēļu instrukcija un izdales kartītes ērti izdrukāt.

Katra spēle ir veltīta kādai medijpratības vai digitālās pratības šķautnei, **pieāvājot 30 kartītes ar attēliem, tekstiem, spēļu aprakstiem, jautājumiem, uzdevumiem.**

Materiāls veidots kā sešu spēļu komplekts:

Spēles instrukcija >

1 Vēro, analizē un rīkojies >

2 Spēlē un domā kritiski >

3 Lasī, izproti un komentē >

4 Zini, ne mini >

5 Runā tehnoloģiju valodā >

6 Esi drošs internetā >

Spēļu komplekti arī nogādāti Latvijas reģionos, un tos jau šobrīd aktīvi izmanto **Drošāka interneta vēstneši** (DIV) darbā ar bērniem un jauniešiem.

Rīkojiet sacensības, diskusijas vai plašākas aktivitātes.

SPĒLES ŠEIT >

**JAUTĀ UN
ZINĀ MUMS!**

Jautā mums: info@drossinternets.lv | Ziņoj par pārkāpumiem internetā: zinojumi@drossinternets.lv vai caur Drossinternets.lv Ziņojumu formu
Par izbraukuma nodarbībām skolās: nodarbibas@drossinternets.lv.

**Līdzfinansē
Eiropas Savienība**

SOCIĀLO TĪKLU DROŠĪBAS CEĻVEDIS PALĪGS PROBLĒMSITUĀCIJĀS

Bērni un jaunieši, nonākot neērtā, aizvairojošā, pazemojošā un pat bīstamā situācijā internetā, visbiežāk slēpj notikušo un noslēdzas sevī. Vecāka (mamma, tēta, uzticama pieauguša) atbalsts var būt kā glābšanas riņķis šādos brīžos, lai bērns nenoslēgtos, nekristu panikā un izmisumā, kā arī nejustos viens ar savu problēmu un pārdzīvojumu.

! Svarīgi atcerēties, ka internetā pieejami palīdzības rīki un Latvijā darbojas organizācijas, kuras sniegs atbalstu problēmsituācijās.

! Lielākā daļa sociālo tīklu platformu piedāvā ziņot par aizvainošanu vai nepiemērotu saturu. Pārliecinieties, ka Jūs pats un Jūsu bērns zina, kā ziņot par problēmām un kā izmantot šīs funkcijas.

SOS Drossinternets.lv aicina izmantot Sociālo tīklu drošības ceļvedi, kurā apkopoti drošības un palīdzības rīki, lai rūpētos par savu drošību internetā un ziņotu, nonākot problēmsituācijās.

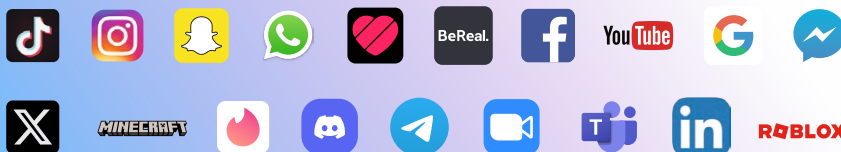
Aicinām pieaugušos sniegt atbalstu bērnam un informēt par palīdzības iespējām, saskaroties ar pārkāpumiem internetā:

- Saruna ar bērnu;
- Psiholoģisks atbalsts no speciālista;
- Konsultācija un ziņošana organizācijām;
- Palīdzības rīki sociālo tīklu platformās;
- Privātuma un drošības iestatījumi.

CEĻVEDIS ŠEIT >

SOCIĀLO TĪKLU DROŠĪBAS CEĻVEDIS

13+

Kur vērsties pēc palīdzības? Kādos gadījumos?

Drossinternets.lv
zinojumi@drossinternets.lv

Elektroniskā ziņošanas iespēja par pārkāpumiem internetā

- ▲ Pornogrāfiska rakstura materiāli, kuros attēlota vai aprakstīta bērnu izmantošana;
- ▲ Uz pedofīliju (mazgaidīgo seksuāla izmantošana) mudinoši izteikumi, attēli, video;
- ▲ Mudināšana uz vardarbību vai piedalīšanos citās nelikumīgās aktivitātēs;
- ▲ Konsultācijas par kibermobingu, pazemošanu internetā.

CERT.LV
cert@cert.lv

IT drošības incidenti

- ▲ Atbalsts IT drošības incidentu novēršanai jebkurai fiziskai vai juridiskai personai;
- ▲ Atbildes uz jautājumiem par Jūsu datora drošību un ieteikumi datora un telefona aizsardzībai pret vīrusiem un ļaunprogrammatūram.

Valsts policija
klap@vp.gov.lv

Likumpārkāpumi un kārtības nodrošināšana

- ▲ Bērnu seksuālu izmantošanu saturošu materiālu aprīte internetā;
- ▲ Bērnam pieprasā kaifoto, pavešana netiklībā;
- ▲ Finanšu krāpniecība;
- ▲ Draudēšana, šantāža;
- ▲ Citas pretlikumīgas darbības un nelegāls saturs internetā.

Datu valsts inspekcija
info@dvi.gov.lv

Personas datu aizsardzība

- ▲ Personas datu pārkāpumi – publicēšana, datu izpaušana trešajām personām, noplūdināšana, u.tml.;
- ▲ Personas datu apstrādes pārkāpumi – pretlikumīga apstrāde un uzglabāšana;
- ▲ Persona datu izpaušana trešajām personām.

PTAC
pasts@ptac.gov.lv

Patērētāju tiesību aizsardzība interneta veikalos un pret tirgotāju negodīgu rīcību

- ▲ Aizdomīgi, maldinoši, nelikumīgi, negodprātīgi u.tml. pirkumi internetā;
- ▲ Nekvalitatīvs pakalpojums vai prece.

Latvijas Cilvēktiesību centrs
office@humanrights.org.lv

Naida noziegumi un diskriminācija

- ▲ Naida noziegumi, naida runa;
- ▲ Diskriminācija rases, tautības, reliģijas, invaliditātes, vecuma, dzimuma un citu iemeslu dēļ.

Ja nepieciešama mūsu palīdzība, raksti uz zinojumi@drossinternets.lv

PADOMI, KĀ NEIEKRIST KRĀPNIECISKĀS REKLĀMĀS 'CELEB BAIT' LAMATĀS

Valsts kancelejas StratCom komanda sadarbībā ar Drossinternets.lv informē, ka Latvijā izvērstā krāpnieciskā Facebook reklāmas kampaņa "Celeb bait", kas **manipulatīvi izmanto slavenību identitātes, lai piesaistītu klikšķus un uzmanību**. StratCom komanda izstrādājusi pamācību, lai neiekristu 'celeb bait' lamatās.

NEKLIKŠKINI BEZRŪPĪGI - AIZSARGĀ SEVI UN CITUS!

Facebook bieži sastopam "celeb bait" krāpnieciskās kampaņas, kas maksas reklāmu (sponsored) ierakstos ļaunprātīgi izmanto slavenību identitātes, lai medītu tavus klikšķus un vestu uz aizdomīgām saitēm*.

Šādas kampaņas veido:

- skandalozi virsraksti,
- viltoti attēli,
- vilinošas saites.

Izmantojot savu ziņkārī, krāpnieki cenšas sasniegt savus ļaunprātīgos mērķus.

*Nereti saites satur ļaunatūru un var radīt apdraudējumu lietotāja datu drošībai.

Šīs kampaņas nav nesāpīgas – nereti, kad esi jau nospiedis uz skandalozās saites, notiek pāradresācija uz citu lapu, kurā ir ļaunatūras pazīmes. Tās var saturēt vīrusus un radīt apdraudējumu lietotāja datu drošībai. Kā neuzķerties?

Pirms klikšķināt, izskaiti no 1 līdz 10, apstājies, pievērs uzmanību ziņas autoram, virsrakstam un attēlam.

Ir konstatēti arī dziļviltojuma (deepfake) gadījumi. Latvijā šāda veida manipulācija vēl nav tik populāra, un tās ietekme vēl nav izprasta plašākā sabiedrībā. Tas ļauj vieglāk apmānīt skatītājus.

Ziņojiet par aizdomīgiem gadījumiem Valsts kancelejai (skkd@mk.gov.lv) un pašā Facebook platformā.

Līdz šim brīdim Valsts kancelejas StratCom komanda ir palīdzējusi noņemt 20 krāpnieku lapas un vairāk kā 230 reklāmas, kas bija mērķētas LV auditorijai. Taču drošu vidi veidojam mēs visi. **Tāpēc pamācība palīdzēs jums ziņot par krāpniecību Facebook platformā.**

KRĀPNIEKI IZMANTO ARĪ DZIĻVILTOJUMUS

Dziļviltojums (deepfake) ir tehnoloģija, kas, izmantojot mākslīgo intelektu, rada viltotus audio un video materiālus. Dziļviltojums var šķist īsts, bet faktiski satur viltotus attēlus, balsis un video ierakstus. Tie nav reāla notikuma ieraksti.

PIEMĒRS

KĀ TU VARI PALĪDZĒT?

- 1 UZŅEM EKRĀNSĀVIŅU**
nosūti to Valsts kancelejai uz e-pastu skkd@mk.gov.lv
- 2 ZIŅO**
par aizdomīgiem ierakstiem Facebook - Report Ad → Misleading and Scam
- 3 PASTĀSTI, BET NEPĀRSŪTI**
saviem draugiem, ģimenei un kolēģiem par krāpniecību bez krāpnieciskās saites pārsūtīšanas
- 4 ATCERIES**
mēs visi esam atbildīgi par savu drošību internetā!

PADOMI ŠEIT >

**JAUTĀ UN
ZIŅO MUMS!**

Jautā mums: info@drossinternets.lv | Ziņo par pārkāpumiem internetā: zinojumi@drossinternets.lv vai caur Drossinternets.lv Ziņojumu formu
Par izbraukuma nodarbībām skolās: nodarbibas@drossinternets.lv.

**Līdzfinansē
Eiropas Savienība**

IDEJU KONKURSS 9.-12.KLASĒM SOLVE FOR TOMORROW

Dzīve skolā jauniešiem ir izaicinājumu pilna, tādēļ Samsung sadarbībā ar Drossinternets.lv aicina jauniešus **iesniegt ideju savas skolas emocionālās un praktiskās vides uzlabošanai un cīnīties par 5000 EUR idejas īstenošanai**. Jau trešo gadu līdz ar mācību gada sākumu tiek atklāts jauniešu ideju konkurss "Solve for Tomorrow" 9. – 12. klašu skolēniem. Konkurss vienlaicīgi norisināsies Latvijā, Igaunijā un Lietuvā, un labākās komandas finālā sacentīsies par balvām 16 000 eiro vērtībā.

Konkursa mērķis ir veicināt skolēnu pašiniciatīvu, attīstīt radošumu un praktizēt dizaina domāšanas pielietojšanu, tādēļ **konkursa pirmajam posmam var pieteikties 9.-12. klašu skolēnu komandas 3-5 dalībnieku sastāvā. Pieteikties iespējams līdz 5. oktobrim vietnē www.solvefortomorrow.lv.**

Konkurss norisināsies vairākos posmos – vispirms jāizveido un jāpiesaka komanda, un pēc tam sāksies aktīva ideju izstrāde un plānošana, kur palīdzēs projekta ekspertu izstrādātie materiāli. Tiek meklētas gan praktiskas idejas telpu, iekārtojuma un vides uzlabošanai, gan idejas, kas veicinās skolas mikroklimatu, uzlabos emocionālo vidi, cels skolēnu pašvērtējumu un kopumā uzlabos vienaudžu savstarpējās attiecības un mentālo veselību. Konkursa noslēgumā katras valsts piecu labāko ideju autori saņems iespēju konsultēties ar mentoriem, lai pēc iespējas labāk sagatavotos lielajam finālam Baltijā un cīņai par galveno balvu – 5000 eiro savas idejas realizēšanai.

Pērn "Solve for Tomorrow" konkursā jaunieši meklēja risinājumus vides ilgtspējas uzlabošanai, vēl gadu iepriekš – kā veicināt balansu starp tiešsaistē un otrpus ekrāniem pavadīto laiku. Kopumā konkursā Baltijas valstīs iesaistījušies un dizaina domāšanas pieeju praktizējuši jau vairāk nekā 800 jaunieši.

SAMSUNG
Solve for Tomorrow

Together for Tomorrow!
Enabling People
Education for Future Leaders

Ideju konkurss 9.-12. klašu skolēniem

Kā ar tehnoloģiju palīdzību varam padarīt skolas vidi skolēniem draudzīgāku un skolas dzīvi – priekpilnāku?

**Dalies ar savu ideju un saņem
5000 EUR tās realizācijai!**

Piesaki savu komandu

3-5 cilvēku sastāvā līdz 5. oktobrim
solvefortomorrow.lv

KOPEJAIS BALVU FONDS 16 000 EUR VĒRTĪBĀ

**Prieks
būt skolā**

VAIRĀK ŠEIT >

**JAUTĀ UN
ZIŅO MUMS!**

Jautā mums: info@drossinternets.lv | **Ziņo par pārkāpumiem internetā:**
zinojumi@drossinternets.lv vai caur Drossinternets.lv Ziņojumu formu
Par izbraukuma nodarbībām skolās: nodarbibas@drossinternets.lv.

**Līdzfinansē
Eiropas Savienība**

BEZMAKSAS SEMINĀRI PIEAUGUŠAJIEM SEPTEMBRĪ, OKTOBRĪ

Latvijas Drošāka interneta centrs sadarbībā ar Latvijas Pašvaldību mācību centru (LPMC) piedāvā pedagogiem, izglītības darbiniekiem un citiem pieaugušajiem apmeklēt **bez maksas seminārus** par dažādām ar interneta lietošanu saistītām tēmām, kuru norisi koordinē mūsu partneris [LPMC](https://lpmc.lv).

Aicinām skolotājus un speciālistus darbā ar bērniem izmantot iespēju, lai padziļinātu savas zināšanas un pieredzi, kas noderēs turpmākajā profesionālajā darbībā.

2023. GADA SEPTEMBRĪ UN OKTOBRĪ PAREDZĒTAS ŠĀDAS MĀCĪBAS:

- ➔ **27. septembrī plkst. 16:30 Zoom**
Lektors Agnese Meiere, Mag.paed.
Bez maksas tiešsaistes mācības skolu pedagogiem.
Digitālās prasmes kā caurviju prasmes pilnveide mācību procesā skolā
- ➔ **28. septembrī plkst. 17:00 Zoom**
Lektors Raitis Eglītis, Mag.psych.
Bez maksas tiešsaistes mācības.
Interneta atkarība, riska faktori un iespējamie risinājumi
- ➔ **10. oktobrī plkst. 17:00 Zoom**
Lektors Raitis Eglītis, Mag.psych.
Bez maksas tiešsaistes mācības.
Interneta atkarība, riska faktori un iespējamie risinājumi

Vairāk informācijas [šeit >](#)

Jautājumu gadījumā lūdzam rakstīt uz pieteikumi@lpmc.lv vai zvanīt pa tel. 67551217

Seko līdzi
jaunumiem!

Piesakies aktuālo
ziņu saņemšanai
[šeit >](#)